

B.Ed. Special Education (HI) (Two Years Course)

Semester - III

C-14: Educational Intervention and Teaching Strategies Paper - I

P. Pages: 7

Time: Two & Half Hours Max. Marks: 60

- Notes: 1. All questions are compulsory.
  - 2. All questions carry equal marks.
- 1. What do you mean by parent infant 12 programmes for children with hearing imparent? Write the needs and plan of actions.

OR

- Describe early intervention of hearing loss. 12 What are the impact of early intervention on school outcomes?
- 2. a) Clarify the concept of Auditory listening in brief. Write about multisensory approaches of auditory listening.
  - b) What are the importance of Auditory Verbal therapy and state the role of teacher in AVT?

OR

- c) What are the different types of Auditory
   Training? Explain.
- d) Write the concept and importance of speech reading.
- What are the various Approaches to teaching speech. Write the Auditory Global Approach in details.

OR

Prepare a lesson plan to teach concept of 12 consonants and vowels to hearing impaired students at secondary level.

- a) Write in details about natural and structural 6
  methods of teaching language children with
  hearing impairments.
  - b) What are the techniques of developing language among the children with hearing impairments? Write in details

OR

c) As a teacher how will you there the home and school environment for facilitating language and communication among the children with hearing loss?

- d) Which strategies you would like to adopt to teach the students with hearing loss to develop the skill of comparing and contrasting the communication?
- a) Write the concept and need of educational 6 intervention for children with hearing impairments.
  - b) What are the principles and practices in early educational intervention for children with hearing impairments.

OR

- c) Write the role of various national and 6
  international agencies in educational
  interventions of children with hearing
  impairments.
- d) Write the benefits of Early Education 6 Interventions children with hearing impairments and their family.

******

मराठी माध्यम

	सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.	-
1.	आपल्या मते श्रवण बाधित बालकांकरीता पालक-बालक कार्यक्रम काय आहे ? त्याच्या गरज आणि कार्य नियोजन लिहा. किंवा	12
	श्रवण हानी करीता शिघ्र हस्तक्षेपाचे वर्णन करा. शालेय फलनिष्पतीवर शिघ्र हस्तक्षेपाचे कोणते प्रभाव पडतात ?	12
2.	 अवणांची (ध्वणी ऐकणे) संकल्पना संक्षेपात लिहुन श्रवणाच्या बहू संवेदीमार्गा बाबत लिहा. 	6
	 ब) ऑडीटरी व्हर्बल थेरापीचे महत्व काय आहे ? त्यामध्ये शिक्षकाची भूमिका विशव करा. किंवा 	6
	क) श्रवण प्रशिक्षणाच्या विविध पध्दती कोणत्या आहेत ? स्पष्ट करा.	6
	ड) वाचा वाचन ची संकल्पना आणि महत्व लिहा.	6
3.	वाचा अध्यापनाचे विविध मार्ग कोणते आहेत ? अध्यापनाचे ग्लोबल एप्रोच लिहा. किंवा	12
	माध्यमिक स्तरावरील श्रवणबाधित विद्यार्थ्यांकरीता स्वर आणि व्यंजनाची संकल्पना शिकविण्याकरीता एक पाठ योजना तयार करा.	12

- 4. अ) श्रवण बाधित बालकांकरिता भाषा अध्यापनाच्या नैसर्गिक आणि 6 रचनात्मक पध्यती बाबत सविस्तर लिहा.
  - ब) श्रवण बाधित बालकां करीता भाषा विकासाची तंत्रे कोण कोणती
     अहत ? सविस्तर लिहा.

किंवा

- क) श्रवण हानी असणाया बालकांमध्ये एक शिक्षक म्हणून आपण हानी असणाया बालकांमध्ये एक शिक्षक म्हणून आपण संप्रेषण आणि भाषा उत्तेजनकरीता घट आणि शालेय वातावरणा मध्ये कसे तारतम्य साधाल?
- ड) श्रवण बाधित बालकांमध्ये संभाषण प्रक्रीयेतील तुलनात्मक आणि
   विरोधाभास ओळखण्याचे कौशल्य विकसीत करण्याकरीता
   आपण कोणकोणत्या पध्दतींचा उपयोग करणार ? ते लिहा.
- अ) श्रवण बाधित बालकांकरीता शैक्षणिक हस्तक्षेपाची गरज आणि संकल्पना लिहा.
  - ब) श्रवण बाधित बालकांकरीता शिघ्र शैक्षणिक हस्तक्षेपाची तत्वे 6
     आणि सराव कोणते आहेत ?

र्किवा

- क) श्रवण बाधित बालकांच्या शैक्षणिक हस्तक्षेपा मध्ये विविध राष्ट्रीय
   आणि आंतरराष्ट्रीय संख्यांची भूमिका लिहा.
- ड) श्रवण बाधित बालकांकरीता आणि त्याच्या कुटूंबाकरीता शिप्र
   कै शैक्षणिक हस्तक्षेपाचे फायदे लिहा.

****

हिंदी माध्यम

	सूचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न हल किजीये । 2. सभी प्रश्नो को समान अंक है ।	
1.	आपके अनुसार श्रवण बाधित बालकों के लिए पालक-बालक कार्यक्रम क्या है? उसकी आवश्यकता एवंम कार्यनियोजन लिखीये।	12
	अथवा	
	श्रवण ऱ्हास के लिए शिघ्र हस्तक्षेप का वर्णन करे. शालेय फलनिष्पती पर शिघ्र हस्तक्षेपका कौनसा प्रभाव होता है ?	12
2.	 अ) श्रवण की संकल्पना संक्षेप मे लिखकर श्रवण के बहु संवेदी मार्ग के बारे में लिखिये । 	6
	a) ऑहीटरी व्हर्बल थेरपी का महत्व क्या है ? उसमे शिक्षक की भूमिका विशद किजिये ।	6
	अथवा	
	क) श्रवण प्रशिक्षण की विभिन्न पध्दतीयाँ कौनसी है ? स्पष्ट किजीये।	6
	ड) वाचा-वाचन (Speech reading) की संकल्पना एवंम महत्व लिखीये।	6
3.	वाचा अध्यापन (Speech teaching) के विभिन्न मार्ग कौनसे है ? ऑडीटरी ग्लोबल ॲप्रोच (Auditory global Approach) के बारे में सविस्तार से लिखिये ।	12
	अथवा	
	माध्यमिक स्तर के श्रवण बाधित विद्यार्थीयों के लिए स्वर एवंम व्यंजन की संकल्पना अध्यापन के लिए एक पाठ योजना तैयार किजीए।	12

अ) श्रवण बाधित बालकों को भाषा अध्यापन की नैसर्गिक एवंस 4. रचनात्मक पध्दती के बारें मे सविस्तर लिखीये। ब) श्रवण बाधित बालकों के लिए भाषा विकास की तंत्रे (Techniques) कौन-कौनसी है । सविस्तार से लिखीये । अथवा क) श्रवण ऱ्हास बालकों में एक शिक्षक के नाते आप संप्रेषण एवंम भाषा उत्तेजन के लिए घरगुती एवंम शालेय वातावरण में किस तरह मिलाप करोंगे ? ह) श्रवण बाधित बालको में संभाषण प्रक्रिया में तुलनात्मक एवम विरोधाभास पहचानने के लिए कौशल विकसीत के लिए आप कौनकौनसी पृथ्वती का उपयोग करोगे ? लिखिये । अ) श्रवण बाधित बालकों के लिए शैक्षिक हस्तक्षेप की आवश्यकता 5. एवंम संकल्पना लिखिये । ब) श्रवण बाधित बालकों के लिए शिघ्र शैक्षिक हस्तक्षेप के सिध्दान्त और सराव कौनसे है ? अथवा क) श्रवण बाधित बालकों के शैक्षिक हस्तक्षेप में विभिन्न राष्ट्रीय एवंम अंतरराष्ट्रीय संस्थान की भूमिका लिखीये।

अवण बाधित बालक एवंम कृद्ब के लिए शिघ्र शैक्षिक हस्तक्षेप के

****

लाभ लिखीये ।

